

Perheen mukana hakevan lapsen turvapaikkapuhuttelu Maahanmuuttovirastossa

Sinut on kutsuttu Maahanmuuttoviraston puhutteluun. Tämä ohje kertoo oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi puhuttelussa. Käy se läpi yhdessä huoltajasi kanssa. Jos jokin asia jää epäselväksi, kysy lisätietoa huoltajiltasi tai puhuttelun alussa Maahanmuuttoviraston työntekijältä.

Mikä on puhuttelun tarkoitus?

- Perheesi on hakenut Suomesta turvapaikkaa. Maahanmuuttovirasto selvittää syyt, joiden vuoksi haette turvapaikkaa Suomesta ja joiden vuoksi ette voi palata kotimaahanne.
- Huoltajasi kertovat omissa turvapaikkapuhutteluissaan omat ja perheen yhteiset syyt turvapaikan hakemiselle.
- Tämän puhuttelun tarkoitus on antaa sinulle mahdollisuus kertoa sinulle tärkeistä asioista. Voit kertoa, jos sinulle on tapahtunut ikäviä asioita tai jos pelkäät jotakin. On tärkeää, että kerrot kaikista tiedossasi olevista asioista tässä tapaamisessa. Kerro asiat vapaasti omin sanoin. Puhuttelija auttaa sinua tarvittaessa kysymyksin.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia sinulla on puhuttelussa?

- Huoltajasi on yleensä mukana puhuttelussa. Sinua kuullaan hetken ajan myös ilman huoltajaasi.
- Teillä on oikeus käyttää puhuttelussa oikeudellista avustajaa. Avustaja osallistuu puhutteluun oman harkintansa mukaan.
- Huoltajasi huolehtii tarvittaessa avustajan hankkimisesta puhutteluun. Jos huoltajasi ei hanki avustajaa puhutteluun, voimme silti pitää puhuttelun ilman avustajaa.
- Puhuttelussa on apuna tulkki. Hän kääntää puolueettomasti kaiken, mitä puhuttelussa sanotaan. Tulkki on joko paikan päällä tai hän voi tulkata puhelimitse tai videon välityksellä.
- Puhuttelijalla, tulkillä ja avustajalla on salassapitovelvollisuus, eli he eivät saa kertoa mitään puhuttelussa kuulemaansa kenellekään ulkopuoliselle. Myös sinua koskevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Asioilla, joita kerrot puhuttelussa, voi kuitenkin olla vaikutusta perheenjäsenesi hakemuksen käsittelyyn. Tällaisissa tapauksissa huomioimme ne perheenjäsenesi asiassa. Voimme kuitenkin salata kertomasi asiat perheenjäseneltäsi, jos niiden paljastamisesta aiheutuisi sinulle tai läheisellesi vaaraa tai haittaa. Saat kertoa tästä puhuttelussa oman mielipiteesi.
- Puhu totta. Jos et muista tai tiedä jotain, älä yritä keksiä vastausta. Sano, ettet tiedä tai muista. Väärien tietojen antaminen heikentää kertomuksesi uskottavuutta.
- Kerro puhuttelussa oikea nimesi ja syntymäaikasi. Jos haluat myöhemmin muuttaa henkilötietojasi, tarvitset sitä varten passin tai muun virallisen henkilöllisyystodistuksen.
- Maahanmuuttovirasto tallentaa henkilötietosi ja hakemusperusteesi ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, joka on viranomaisrekisteri.
- Väärien henkilötietojen antaminen viranomaiselle tai väärän tiedon antaminen merkittäväksi viranomaisrekisteriin on rikos, josta seuraa rangaistus. Suomessa rikosvastuu koskee 15 vuotta täyttäneitä.

Miten puhutteluun kannattaa valmistautua?

- Tutustu ennen puhuttelua viranomaisilta saamiisi ohjeisiin ja esitteisiin yhdessä huoltajasi kanssa. On tärkeää, että tutustut aina myös Dublin-menettelyä koskeviin esitteisiin. Jos sinulla ei ole näitä esitteitä, löydät ne Maahanmuuttoviraston verkkosivuilta: migri.fi/esitteet. Esitteet ovat otsikon "Turvapaikka ja Dublin-menettely" alla.
- Jos sinulla on perusteltu syy toivoa, että tulkki tai puhuttelija on mies tai nainen, kerro asiasta hyvissä ajoin ennen puhuttelua vastaanottokeskuksen työntekijälle. Vastaanottokeskus välittää toiveesi Maahanmuuttovirastoon. Maahanmuuttovirasto arvioi, onko syy perusteltu.
- Jos terveydentilassasi on jotain sellaista, mikä voi vaikuttaa puhutteluun, kerro asiasta etukäteen huoltajallesi tai vastaanottokeskuksen työntekijälle. Vastaanottokeskus voi sinun tai huoltajasi suostumuksella olla asiasta yhteydessä Maahanmuuttovirastoon ennen puhuttelua.

Toimikaa näin puhuttelupäivänä Maahanmuuttovirastossa

- Et voi siirtää puhuttelua ilman pätevää syytä. Jos sairastut puhuttelupäivänä, sinun tai huoltajasi pitää ilmoittaa asiasta välittömästi vastaanottokeskukseesi. Huoltajasi tai avustajasi pitää toimittaa Maahanmuuttovirastolle vastaanottokeskuksen sairaanhoitajan tai lääkärin lausunto sairastumisesta viimeistään 1 viikon kuluttua puhuttelupäivästä. Jos jätät pois turvapaikkapuhuttelusta ilman perusteltua syytä, hakemukseen voidaan tehdä päätös ilman puhuttelua.
- Tulkaa hyvissä ajoin paikalle.
- Kun tulette Maahanmuuttoviraston tiloihin, teille voidaan tehdä turvatarkastus.
- Jos sinulla on vastaanottokeskuksen asiakaskortti, näytä se Maahanmuuttoviraston vartijalle.
- Odotustilaan saavat tulla vain puhutteluun kutsutut henkilöt ja muut Maahanmuuttoviraston kanssa etukäteen sovitut henkilöt.
- Jos haluat mukaasi tukihenkilön, huoltajasi tai tukihenkilön pitää kysyä asiaa etukäteen kirjallisesti Maahanmuuttovirastosta. Muussa tapauksessa puhuttelija päättää puhuttelun alussa, saako tukihenkilö olla mukana. Tukihenkilö ei ole avustaja eikä hän osallistu asioiden selvittämiseen.
- Puhuttelija on Maahanmuuttoviraston työntekijä. Hän on joko paikan päällä tai osallistuu videoyhteydellä.
- Puhuttelija hakee sinut ja huoltajasi odotustilasta.
- Puhuttelu äänitetään. Huoneessa on lisäksi kuvaa tallentava valvontakamera.
- Pidämme taukoja tarpeen mukaan. Kerro, jos haluat pitää tauon.

Mitä puhuttelussa tapahtuu?

- Aluksi puhuttelija kertoo, mitä puhuttelussa tapahtuu ja varmistaa, että olet ymmärtänyt oikeutesi ja velvollisuutesi. Kysy, jos et ymmärrä jotain. Kerro, jos et ymmärrä tulkkia.
- Puhuttelija kysyy sinulta yleisiä kysymyksiä, kuten millaista elämäsi on ollut kotimaassasi ja Suomessa. Hän pyytää sinua kertomaan, miksi olet joutunut pakemaan kotimaastasi ja miksi et voi palata sinne. Lisäksi hän voi kysyä tarkentavia kysymyksiä. Vastaa rehellisesti. Älä keksi vastauksia. Kerro, jos et tiedä tai muista jotain.
- Maahanmuuttovirasto voi puhuttelussa kuulla sinua selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asiasi ratkaisuun. Esimerkiksi, jos sinua epäillään rikoksesta Suomessa tai sinut on tuomittu rikoksesta Suomessa, se voi vaikuttaa asian käsittelyyn Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttovirasto antaa sinulle tarvittaessa puhuttelussa mahdollisuuden kertoa mielipiteesi asiasta.
- Puhuttelija kirjoittaa tietokoneelle, mitä puhuttelussa sanotaan. Muistiinpanoja kutsutaan pöytäkirjaksi. Puhuttelija tarkastaa pöytäkirjan kanssasi osittain tai kokonaan, jos Maahanmuuttovirasto katsoo tarkastamisen tarpeelliseksi. Kerro, jos huomaat virheitä. Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa kanssasi puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Pöytäkirjan kopio annetaan huoltajallesi.

Miten Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen?

- Hakemuksenne perusteella perheellenne voidaan antaa kansainvälistä suojelua tai myöntää muu oleskelulupa.
- Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen huoltajiesi antamien tietojen ja muun asiassa esitetyn aineiston perusteella. Myös sinun kertomasi otetaan huomioon asiaa ratkaistaessa.
- Jos hakemuksenne hylätään, perheenne voidaan käännättää ja määrätä Suomea sekä muita Schengen-sopimusmaita koskevaan maahantulokieltoon.
- Jos sinulla on uusi peruste hakea turvapaikkaa sen jälkeen, kun Maahanmuuttoviraston päätös nykyiseen hakemukseesi on lainvoimainen, tee uusi hakemus heti. Sinulla pitää olla jokin syy sille, miksi et ole aikaisemmin kertonut uusia perusteita. Syyn pitää olla sellainen, ettet ole itse voinut vaikuttaa siihen. Tämän jälkeen Maahanmuuttovirasto arvioi, tutkiiko se uuden hakemuksesi.